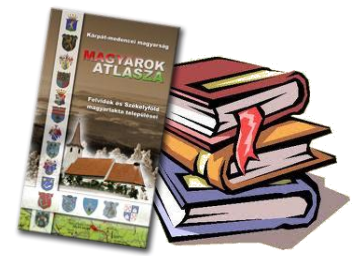

Térképeim

2020.március 30- április 03.

Projekt célja: saját térképekből atlasz készítése

Projekt feladata:

- ~ a könyvek sokszínűségének, szépségének, hasznosságának felismertetése
- ~ könyvek iránti szeretet és megbecsülés erősítése
- ~ lakóhely szépségeinek felismerése

Gyűjtünk:

Különböző könyveket: mese-, természeti-, közlekedési eszközös, gyümölcsös, számos, térképes, gyerek-, felnőtt, idegen nyelvű, szakács, stb. könyveket.

Tevékenységek:

* Játék:

- ~ Könyvesbolt játék – könyvek rendezése, ár cédula készítése, vásárlás stb.
- ~ Könyvfutár: csomagolás, autózás/ biciklizés – illemszabályok gyakorlása
- ~ Írom a levelem- ölbeli játék

Fejlesztés: gondolkodás, kreativitás, képzelet, emlékezet, térbeli tájékozódás, probléma megoldás, rendszerezés, finommotorika

* Külső világ tevékeny megismerése:

Környezeti tartalom:

Beszélgetés a könyvről:

- ~ hol találhatóak, hogy néznek ki, miről mesélnek, miért jók a könyvek stb
- ~ miből készül a könyv?
- ~ vizes festés alkalmával beszélgethetünk arról, mi történik a papírral, ha nagyon eláztatjuk. Kísérletezhetünk különböző vastagságú papír bevezetésével

Különböző tartalmú könyvek nézegetése

Kisfilmek a papírkészítésről, könyvkötésről

Fejlesztés: gondolkodás, tájékozottság, emlékezet, figyelem, tapintás, ok-okozati viszonyok felismerése, beszédkedv, beszédértés, szókincs

* Matematikai tartalom:

- ~ könyvek összeméretezése: nagyság, vastagság, súlyuk szerint- csoportosítás
- ~ Számkártya párosítása a megfelelő számú könyvvel- nagyobbaknak

Fejlesztés: gondolkodás, emlékezet, figyelem, beszédértés, megfigyelőképesség, nagyság-forma differenciálás, csoportosítás, válogatás, problémamegoldás, számolási képesség

* Ének, zene, énekes játék

- ~ Ábécédé <https://www.youtube.com/watch?v=2CQqRrZNryQ>
- ~ Erdő mellett nem jó lakni...
- ~ Erdő szélén házikó..

Mondóka:

Járunk az úton kipp-kopp. kipp- kopp.
Még meg is állunk itt-ott, itt-ott.

Kettes lüktetés érzékeltetése, tapsolással, térdütögetéssel, egyenletes tapsolás lapon
Mondóka ritmikus mondása lassan, majd egyre gyorsulva.

Fejlesztés: figyelem, hallásfejlesztés, éneklési készség, ritmus, pontos szövegejtés

* Verselés, mesélés:

- ~ Móra Ferenc: Hogyan tanultam meg olvasni / nagyobbaknak
- ~ Móra Ferenc: A Könyvvé vált kakas
- ~ Mesélés anya, apa kedvenc meséskönyvéből

Vers:

- ~ Kerekecske, gombocska- csiklandozó
- ~ Pista bácsi fűrészsel...

Fejlesztés: figyelem, emlékezet, képzelet, aktív szókinccs, beszédértés, pontos szövegejtés

* Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

- ~ Mártott papír készítése- díszítése tetszés szerint különböző technikával Nagyobbak
- ~ Vizes papír festése tetszés szerint: színek összefolytatása,(kisebbek) tavaszi kép, erdő stb.(nagyobbak) (Kevés víz kell a festéshez, hiszen az alap már vizes)

Vizes papír előkészítése:

1. írógép papír langyos vízbe mártása, kissé meggyűrése a vízben, víz kinyomása, óvatosan kisimítjuk az asztalra.
2. vizes szivaccsal áttöröljük a géppapírt

- ~ Könyvjelző készítése festéssel, (nagyobbak) színes papírból kivágott formák ragasztásával (kisebbek)

Fejlesztés: figyelem, emlékezet, képzelet, kreativitás, türelem, esztétikai érzék, szem- kéz koordináció, beszédértés, festés-vágás- ragasztás helyes technikája

* **Mozgás: Túra az erdőben**

- ~ Járás egyenletesen, magas térdemeléssel (Farönkökön át), sarokemeléssel
- ~ Akadályokon (játékokon) való átlépés. Átkúszás- (asztal, szék alatt),
- ~ Hossztengelykörüli gurulás (dombról)
- ~ Mélyugrás (ágyról, székről)

Az akadályoknál próbáljátok a saját lakásokotok adottságait figyelembe venni, újabb ötletekkel gazdagítani.

Fejlesztés: figyelem, fegyelem,téri tájékozódás, szem- kéz – láb koordináció, helyes járások, ügyesség, irányok,

* **Ajánlás:**

Környezeti tartalomhoz:

Az óvodában a projektekhez gyakran nézünk kisfilmeket, ha nem tudunk valóságban eljutni valahova..

Kisfilm:

Hogyan készül a papír: <https://www.youtube.com/watch?v=GAiS-vetWak>

A papírkészítés művészete: <https://www.youtube.com/watch?v=aOherBOUX8g>

Papírmerítés egyszerűen házilag: <https://mindy.hu/hu/kreativ-otlet/1067/papir-merites-hazilag-egyszeruen-kezzel-keszitett-papir> - (nem magyar nyelvű, de érthető)

Hagyományos könyvkötészet: <https://www.youtube.com/watch?v=Roqaz2oezXE&t=59s>

Cikk:

Papírmerítés otthon: <https://www.aprolepes.hu/zold-puska/tantargyak/mveszetek/40-papirmerites-otthon>

Alkossunk papírból: 5. Papírmerítés https://zoldito.blog.hu/2018/03/07/alkossunk_papirbol

Merítsünk papírt: <http://szelektalok.hu/meritsunk-papirt/>

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka:

Festés vizes papírra: <https://www.youtube.com/watch?v=t8GIJ1LQ6HM>

Könyvjelző minták:

Játékhoz:

Írom a levelem: ölbeli játék

A gyermeket háttal nekünk az ölünkbe ültetjük

Írom a levelet, írom a levelet
Leragasztom
Bélyeget teszek rá
És bedobom a postaládába

(gyermek hátára az ujjunkkal írást imitálunk)
(vízszintesen végighúzzuk az ujjainkat a hátán)
(mutató és középső ujjunkkal megnyomjuk a hátát ez ponton)
(két vállánál fogva előre billentjük)

Verselés- meséléshez:

Kerekítő - Kerekecske

Kerekecske, dombocska,
Itt szalad a nyulacska,
Erre megyen, itt megáll,
Itt egy körutat csinál,
Ide búvik, ide be,
Kicsi keblibe!

(lassan kezdjük, körözünk a tenyérben)
(két ujjunk felszalad a karon)
(fut a vállig, a váll és a nyak találkozásánál megáll)
(majd körbefut a nyakon, a tarkón a fej körül, visszaér)
(és végül a hónaljba jut, egy utolsó csiklandozásra)
gyermek nevét mondjuk

Indíthatjuk a nyulacskát a lábáról, hasától is!

Pista bácsi fűrész - Döntögető — vers

Kinyújtott lábunkra magunkkal szembe fektessük a gyereket az ölünkben vagy az ágyon hanyatt

Pista Bácsi fűrész,
Dolgozik a fűrész
Húzza, tolja, húzza, tolja,
Most a bükköt darabolja!

lábuk váltott mozgásával kezdjük a „fűrészeléset”.
húzogassuk tovább a lábait.
verssort lassan mondjuk, hogy tudjuk közben húzni, vonni.
szaporán tenyérrel „feldaraboljuk” a gyermeket, ott ahol érjük

Hogyan tanultam meg olvasni?

A napsütéses, hosszú ősze kegyetlen tél következett abban az esztendőben. A nagy hófúvások betemették a malomházat, nem lehetett mozdulni se ki, se be. A vasárnapok csakolyanok voltak, mint a hétköznapok, lelkes állat nem vetődött felénk soha, s nekem nem volt egyéb multságom, mint hallgatni a szelek üvöltözését. A szelek nagyon oda voltak szokva a padlásunkra, s én már a szavukról megismertem, melyik az északi, melyik a déli, melyik fúj a Dunáról, melyik a Tiszáról. Álmatlan éjszakákon sokat elhallgattam, mikor összevesztek a széltestvérek a malomház padlásán, és harsogva, zúgva kergették egymást ki s be a szelelőlyukakon.

Egyszer el is határoztam, hogy elbújok a kémény mellett, és meglesem a szélfiúkat. Különösen a napkeleti széllel szerettem volna összebarátkozni, mert arról Messzi Gyurka azt mesélte, hogy az legkedvesebb fia a hajnalnak, piros köpönyegje van és aranykoronája. Persze az ember nem láthatja színről színre a szelet, csak a leheletét érzi, de ha egy árvalányhajszálat úgy tud az útjába tenni, hogy el ne libbenjen, akkor megbotlik, és akkor megmutatja az emberi alakját. Egyszer napáldozat felé a Mária-képre akasztott csokorból csakugyan ki is húztam egy szál árvalányhajat, kiszöktem a konyhára, kinyitottam a padlásajtót, és megindultam fölfelé. De ahogy kinyitottam az ajtót, a szél sebesen jött lefelé, mert én fölfelé mentem, s olyan gorombán taszított hanyatt, hogy az igazán nem illett egy királyfihoz.

Estemben azonban magammal rántottam a garádicsról valami ottfelejtett rossz skatulyát, ami tele volt rozsdás szögekkel. Ezt én úgy fogadtam, mintha szélpajtás hajította volna utánam ajándékul.

Hiszen egy szöggel is nagyon szépen el lehet játszogatni, hát még ha egész marékkal van belőle! Az maga eltartott egy hétig, míg a rozsdát letisztogattam róluk. Aztán előhúztam az ágy alól a kukoricamorzsoló kisszéket, s abba belevertem a szögeket kalapáccsal, aztán kiszedtem őket harapófogóval. Mikor készen voltam, akkor előlről kezdtem az egészet, s külön nevet is adtam minden szögnek. Egy nagy gömbölyű szög volt a *kutyafejű tatár*, arra mindig különösen nagyokat ütöttem.

Ez igazán nagyszerű játék volt, de utoljára már úgy ki volt lyuggatva a kisszék, mint a rosta. Akkor aztán a búbos kemencébe próbáltam beleverni a szögeket, de ez nem nagyon tetszett, mert a tapasztott sárfalba nagyon könnyen belementek a szögek, és kihúzni is nagyon könnyű volt őket.

De nemcsak nekem nem tetszett ez a multság, hanem édesszülémnek se. Mikor észrevette, hogy miben mesterkedem, szelíden megpirongatott, hogy minek bántom a kemencét, mikor a kemence se bánt engem.

— Kemence? — néztem rá csodálkozva. — Hát ki bántja a kemencét? Én az öreg óriásnak vertem szögeket a hasába, aki elnyelte Jancsit meg Juliskát.

A szülém aggodalmasan csóválta meg a fejét, és panaszosan fordult édesapámhoz, aki halkan füttyörészgetve varrogatta a juhbőrből való ruhákat:

— Nézze már, apja, miket eszel ki ez a bolondos gyerek! Attól félek, hogy szegénykémnek nem egészen úgy szolgál az esze, mint más rendes embernek.

Ebben lehetett valami igazság, mert én akkoriban még a kukoricacsutkáról is azt hittem, hogy az valaki, és az ajtókilinccsel is úgy el tudtam beszélgetni, mint a mozsártörővel. Nekem a világon minden élt, és én mindig tisztán megértettem még azt is, hogy mit ketyeg az óra, és mit gondol magában az oroszlán, aki oda volt festve az óra számlapjára, szép nemzetiszínű ruhában, kétszer akkora pipacsvirágok közé, mint ő maga.

Például ebben a percben is, amikor édesanyám nyugtalankodva nézett rám, meghallottam, hogy a macskabagoly elnyávogja magát kint a tetőn, és mindjárt tudtam is, hogy mi baja van a szegény macskabagolynak.

Az a baja volt, hogy leejtette a pápaszemét, és azért sírt, mert nem volt, aki föladja neki, le meg nem szaladhatott érte, mert pápaszem nélkül nem látta lefelé az utat. Nagyon megesett rajta a szívem, és szerettem volna kiszaladni hozzá, hogy segítsék rajta, de édesapám odaintett magához. Azt kérdezte tőlem, mit szólnék hozzá, ha beadna iskolába Kесе kalaposhoz.

— Mert itt van már az időd, gyerekem, és olyan oktanul csak mégse nőhetsz fel, mint a lósóska az árokparton.

Azt hiszem, ekkor estem gondolkozóba először életemben. Fülhegygel hallottam már én egyet-mást Kese kalaposról, de azok nem voltak valami szívvidámító dolgok. Ez a jó ember csak nyáron foglalkozott kalaposmesterséggel, télen beállt tanítónak.

Persze csak olyan vad-tanítónak. Szegény emberek adták a keze alá a gyereket, akik messzillették vagy drágállották az igazi iskolát. A Kese kalapos iskolájában nem kellett se könyv, se írka. A kalapos az ajtaja felső felére fölírta krétával az ábécét, s a gyerek addig rajzolgatta őket az alsó felére, míg egészen írástudóvá nem vált bele. Meg lehetett tanulni minden betűt, csak az ipszilont nem. Arról azt tartotta a kalapos, hogy az nem magyar betű, s azt nem is tanította. Aki az ő iskolájában nevelkedett tudóssá, azt arról lehetett megismerni, hogy mindent i-vel írt, amit más rendes ember ipszilonnal. Az ő deákjai nem azt kérdezték egymástól: hogy vagy, hanem azt, hogy: *hogi vagi?*

Én azonban nem találtam szép játéknak se egyik iskolát, se a másikat. Mire való az iskola? A sárgarigók se járnak iskolába, a gyíkok se járnak, mégis egészen jól megélnék. Az édesapám se jár iskolába, mégis olyan madarat tud cifrázni a subára, hogy majd megszólal. Aztán Messzi Gyurka mesélt énnekem mindenféle híres királyfiakról, de azt egyikről sem mondta, hogy iskolába járt volna. Azok mind jeles vitézek voltak, úgy vagdosták le a sárkányok fejét, mint én a vadmákokét, de azt sose hallottam, hogy olvastak volna, vagy írtak volna. Hiszen olvasni olvas az ember, mikor megolvassa, hogy hányat szól a kakukk, vagy hogy hány tojás van a vércséfészekben, de azért ugyan nem érdemes iskolába járni. Irni is ír az ember a szűcskrétával a láda tetejére vagy sárgafölddel a ház falára mindenféle szép lovakat, huszárokat, akasztott embereket, de annak mindnyájának van értelme. Hanem mindenféle krikszkrakszokat firkálni, amik semmihez se hasonlítanak a világon — ugyan mire való ilyen bolondságokat csinálni?

— Szeretném, ha ember lenne belőled, gyermekem — rezzentett ki apám abból a nagy hallgatagságból, amibe beleestem, míg ezeket elgondoltam.

— Az is leszek, édesapám — feleltem rá hirtelen, de aztán jobbnak láttam lenyelni a többbit, amit mondani akartam. Címeres nagy úr, ország bárója! Csak én egyszer a nyomára jöjnek azoknak az ősi kincseknek, amiknek a búbajos Küsmödi a tudója!

Persze a Küsmödi kincsei meg nem mentettek volna engem a Kese kalapos iskola-műhelyétől, ha drága jó édesanyám meg nem ment. De ő az ölébe húzott, és megcirógatta a bozontomat:

— De ilyen télben nem adom ám ki szegénykémet a házból! Gyenge virágszálam, dehogy eresztem ki ebbe a vad időbe! Tél fagyában, hófúvásban botorkálni hogy engedhetném? Hóban elbukhatna, jégen elcsúszhatna, rossz gyerekek megkergethetnék, kutyák megszaggathatnák. Kese kalapos tudományát nyáron is megtanulhatja. Aztán meg annyit én is tudok, mint az a vén szeleburdi. Ne félj, kincsecském, úgy megtanítalak én téged írni-olvasni, hogy püspök korodban se felejtet el!

— No, azt megnézzük! — nevette el magát édesapám. Én magam is azt gondoltam, hogy no, azt szeretném látni, mikor énbőlőlem szülém tudós embert csinál! Hát pedig azt csinált. Olyan fortélyt eszelt ki, amilyen csak anyaszívektől telik.

Akárhogy fűtöttük a búbost, a malomszoba ablaka egész télen át ki nem engedett. S az a befagyott ablak volt az én palatáblám, édesanyám gyűszűs ujjá rajta a palavessző. Lesz-e valaha a világon gyémántból faragott íróvessző, amely drágább lehetne a munkában megbarnult, jeges vizekben megvörösödött, éles szelektől reszelősre fűjt vézna ujjnál, mely sütés, főzés, mosás, mosogatás után fáradhatatlanul kopogott a jégvirágos üvegen? És lesz-e valaha a világon szépírómester, aki utánozni tudná azokat az ide-oda csúszkáló, hol hanyatt vágódó, hol orra bukó, furcsa ákombákomokat, melyek korcsolyázó tündérek szeszélyes lába nyomához hasonlítanak?

Sokat sírtunk és sokat kacagtunk azon a télen. Voltak gonosz, makacs betűk, amelyek nem akartak szót fogadni tanítómesteremnek se, és voltak kedvesek, derék, barátságos betűk, amiket az én ügyetlen ujjaim is egyszerre elő tudtak hívni. A g betűnek sohase fogom megbocsátani azokat a könnyeket, melyek a világ legdrágább szeméből omlottak miatta. S az o betűre mindig úgy fogok gondolni, mint áldásra nyitott szájra. Ezt kedveltem legjobban, mert ez volt a legkönnyebb. Le tudtam írni a számmal is; csak rá kellett lehelnem egészen közleről az ablakra. Egyszer ugyan odafagyott az orrom hegye, de édesapám megvigasztalt azzal, hogy marad abból elég, ha a fele lefagy is.

A világból pedig csak annyit láttam ezen a télen, amennyit a jégbe karcolt betűkön keresztül látni lehetett. Fagyott madarakat a hóban. A Bátor cigány rőzsessedő gyerekeit. Néha egy-egy ijedt nyulat. Egyszer messziről az öreg Küsmödit is láttam egy nagy H betűnek a létrájában.

Azon az estén ezt a szót kapartam bele a jégvirágok mezejébe:

KINCZ

Édesapám odaállt mögém a méccsel, hogy jobban lássa, mit dolgozom. A betűk árnyéka óriássá nyúlva vetődött ki a hóra, s úgy reszketett a mécs lobogásában, mint valami varázsírás.

— Te, az S-et megfordítva írtad! — kacagott édesapám. — Nézd így kell írni.

Azzal a körmével egy rendes S betűt hasított az ablak jégébe. De én ravaszul csóváltam a fejemet, hogy engem nem lehet bolonddá tenni. Tudom én, hogy az az igazi, amire szülém tanított.

S ha gyorsan írok, most is sokszor megesik még velem, hogy megfordítva írom az S-et, mint ahogy falusi szabók cégtábláján látni. S amikor észreveszem a hibát, mindig teleszalad a szemem könnyel, s megcsókolom a szívemmel a ráncos kezet, mely e kígyóbetűt először mutatta meg nekem.

Azon a télen még egy nevezetes eredménye volt az életemnek: szűcsmesterségre fogtak. Ez az első pályám azonban nagyon kora véget ért.

— Varjúnak varjú a fia — mondta édesapám, s felültetett maga mellé a műhelypadra, hogy tanuljam meg az ő mesterségét. A hosszú selyemszőrű bőrökben, a piros és zöld irhákban, a színes cérnákban, a nagy acéltűk bujkáló villogásában csakugyan nagy örömem is telt. A piros irhák nyesevégeiből sapkácskákat és a zöld irha hulladékaiból kötöcskéket szabogattam össze, s azokat lecsúsztottam a műhelypad hasadékain. Bizonyos voltam benne, hogy az alatt törpék laknak az egérlyukakban, és azok éjszaka mind el fogják hordani az én nagyszerű ajándékaimat.

Miután ily módon megbarátkoztam a szűcsmesterséggel, pár nap múlva az édesapám a kezembe adott két bőrdarabot, hogy azokat varrjam össze. A térdem közé szorítottam a bőröket, mint őtőle láttam, és csakugyan nagyon gyorsan összeférceltem őket.

— Kész — mondtam büszkén, és munkám eredményét át akartam nyújtani apámnak. Sajnos, kiderült, hogy a bőröket a nadrágomhoz varrtam.

Szűcsipari pályámat ezzel be is fejeztem.

Móra Ferenc: A könyvvé vált kakas

Mire kiértünk a télből, én már anyyra előrehaladtam a tudományokban, hogy úgy olvastam a kalendáriumot, mint a vízfolyás. Piacról, boltból, ha újságpapírban hoztunk valamit, arra én mindig rávettem magam. (...)

Az édesapámnak nem nagyon tetszett ez a nagy mohóság.

- Nem való az, fiam, hogy te minden tücsköt-bogarat összeolvasol. Őszre, ha Isten éltet, beadlak a városi nagy iskolába. Ott majd megtanítanak rá, mi való neked, mi nem. Addig pedig szétnézünk a padláson valamelyik sarokban. (...)

Szaladtam én a padlásra mindig, s olyan nyaláb könyvvel másztam le, hogy csak úgy nyögtem bele. Kergetett is vissza velük édesapám:

- Csak egyesével, fiamuram! A levest se keverjük össze az uborkasalátával meg a mákos csíkkal, hanem külön-külön esszük, nem ronthatjuk el a gyomrunkat.

Elszomorodva hurcoltam vissza a könyveket, csak a legvastagabbat hagytam odalent. Az legalább a magyarok történelme volt. Aztán jöttek a többi okos könyvek. Persze egy szót sem értettem belőlük. De azért fönnyhangon olvastam őket az udvar közepén. (...)

Öreg kakasunk azonban méltóságos léptekkel odaállt elé. Kissé balra konyította a fejét, és fél szemét lefogva hunyorított rám a másikkal.

- Mi lelt téged, kisfiú? - vágott a lábam szárához.

Odatartottam eléje a könyvet. Csípett rajta egyet-kettőt. Aztán hirtelen hátat fordított. Csak úgy lobogott fekete tolla fölött vérvörös taraja és roppant hosszú szakáll. Aztán világgá kürtölte a szemédombról, hogy milyen ostoba teremtés a kisgyerek. Könyvből tanulja a kukorékolást.

Így viaskodtam az okos könyvekkel. Szülém egy reggel, amikor a piacról hazajött, odaintett magához.

- Nézd mit hoztam neked, cselédem - húzott elő a kötője alól egy szép tarkabarka könyvet.

- Apádnak most nem kell megmutatni, lelkem. Ez nem nagyon tanulságos könyv. Csak szép kitalálások vannak benne.

Sietve az ingderékba bújtattam a könyvet, csak a sövény tövében mertem kinyitni.

- E-zer-egy-éj - olvastam az aranyos tábláján a címét, nemcsak a számmal, hanem az ujjammal is. Azóta sem örültem könyvnek úgy, mint ennek. Csak nagyon szerettem volna eldicsekedni vele valakinek. Az ám, de kinek?

Eszembe jutott az öreg fekete kakas. Kerestem, de sehoh se lehetett megtalálni. Szaladok szülémhez, újságolom neki. Egyszerre csak befogja a számat a kezével.

- Hallgass, te! Eladtam a kakast. Ennek az árán vettem neked ezt a szép könyvet. Egy kukkot se kell róla szólni. Majd nekem olvasol belőle valami szépet.